

Országgyűlés Hivatala

Irományszám: X/11185

Érkezett: 2016 JÚN 21.

ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐ

Írásbeli választ igénylő kérdés!

dr. Kövér László
az Országgyűlés elnöke részére

Tisztelt Elnök Úr!

Az Alaptörvény 7. cikk (2) bekezdése alapján, figyelemmel az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 42. § (8) bekezdésére, valamint az egyes házszabályi rendelkezésekről szóló 10/2014. (II. 24.) OGY határozat 124. § (1) bekezdésére kérdést kívánok benyújtani **dr. Seszták Miklós nemzeti fejlesztési miniszter**hez, mint az energiapolitikáért és a fogyasztóvédelemért felelős kormánytaghoz

„A gázszolgáltatók visszaélhetnek erőfölényükkel? Avagy mikor zárják be a fogyasztók megkárosítását lehetővé tevő jogi kiskaput?”

címmel, amelyre a választ írásban kérem.

Tisztelt Miniszter Úr!

Országgyűlési képviselőként több megkeresést kaptam arról, hogy az elmúlt napokban a Tigáz Zrt. több hónappal korábbi számlák késedelmes befizetésére hivatkozva behajtási költségátalány megfizetésére vonatkozó felszólításokat küldött ki az egyetemes szolgáltatást igénybe vevő felhasználóinak. A hozzám eljutott esetekben csupán néhány napos késedelem miatt küldtek ki fizetési felszólítást. A legkirívóbb nekem megküldött példa az volt, amikor a június havi háromezer forintot sem elérő gázszámla egy napos késedelmes befizetéséért követelt a Tigáz Zrt. 12 368 forint behajtási költségátalányt. A sajtóhíradásokból tudható, hogy korántsem egyedi esetekről van szó, ilyen fizetési felszólításokat tömegesen küldött ki a gázszolgáltató.

Álláspontom szerint a Tigáz Zrt. jogszerűtlenül követel esetenként több tízezer forintot ügyfeleitől behajtási költségátalány jogcímén.

A behajtási költségátalány Polgári Törvénykönyvben kialakított korábbi, gyakorlatban alkalmazhatatlannak bizonyult szabályozását a behajtási költségátalányról szóló 2016. évi IX. törvény váltotta fel. Eszerint a vállalkozások közötti szerződés esetén a kötelezettet terhelő, kereskedelmi ügyletből eredő fizetési kötelezettség teljesítésének késedelme esetén a jogosult a követelése behajtásával kapcsolatos költségei fedezetéül negyven eurónak megfelelő, a Magyar Nemzeti Bank - késedelem kezdőnapján érvényes - hivatalos deviza-középárfolyama alapján meghatározott forintösszegre tarthat igényt. A behajtási költségátalányt az arra jogosult a késedelem bekövetkezésétől számított egy éves jogvesztő határidőn belül követelheti.

A hozzám eljutott esetekben a fizetési felszólítást valóban az egy éves jogvesztő határidőn belül küldték meg a korábban késedelmesen fizető fogyasztók részére. Ugyanakkor a gázszolgáltató eljárása álláspontom szerint súlyosan sértette a jóhiszeműség és tisztesség elvét, valamint az elvárható magatartás elvét, amik nem csupán a Polgári Törvénykönyv, hanem a szélesebb értelemben vett magánjog évszázados alapelvei. Az egyetemes gázszolgáltatás után fizetendő díjat ugyanis minden hónapban kiszámlázzák a fogyasztóknak, és a számlalevelekben a fogyasztókat az esetleges

hátralékaikról is értesítik. A magánjog hivatkozott alapelveit biztosan sérti az az eljárás, hogy szolgáltató minden hónapban folyamatosan kiszámlázza a szolgáltatás ellenértékét úgy, hogy hónapokig „csendben elnézi” a fizetési kötelezettségek tekintetében előforduló egy-két napos késedelmet, majd utólag egy évre visszamenőleg minden érintett hónapra követeli a 40 euró beszedési költségátalányt. A TIGÁZ Zrt. akkor járt volna el jóhiszeműen, illetve akkor fellet volna meg az elvárható magatartás követelményének, ha értesíti fogyasztóit arról, hogy a korábbi gyakorlatától eltérően a jövőben érvényesíteni fogja a behajtási költségátalányra vonatkozó jogosultságát. De legkésőbb a késedelembe esést követő hónapban postázott számlalevélben jeleznie kellett volna a követelés fennállását.

Behajtási költségátalányt csak a 2016. évi IX. törvény szerinti vállalkozástól követelhető. Azonban a hozzám eljutott esetek közötti is volt olyan, amikor lakossági fogyasztótól követelte a gázszolgáltató a behajtási költségátalány megfizetését. Ennek jogszerűtlenségét a „nol.hu” hírportálon június 20-án megjelent cikk szerint a TIGÁZ Zrt. is elismerte. A gázszolgáltató arra hivatkozott, hogy egyes esetekben az adatbázisukból nem állapítható meg egyértelműen, hogy az egyazon személy által aláírt szerződés melyike vonatkozik lakossági, illetve céges felhasználásra. Ez a nyilatkozat felveti azt a kérdést, hogy a szolgáltató rendelkezik-e megfelelő adatbázisokkal, amelyek révén teljesíteni tudja a lakossági fogyasztók irányába fennálló jogszabályi kötelezettségeit [*a földgáztörvény végrehajtásáról* szóló 19/2009. (I. 30.) Korm. rendelet 27. §].

A kialakult méltatlan helyzet miatt álláspontom szerint a Kormányt és a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatalt is felelősség terheli, mert a törvényi felhatalmazás ellenére az egyetemes szolgáltatások tekintetében elmulasztották a fogyasztó fizetési késedelmére esetén alkalmazható jogkövetkezmények kielégítő szabályozását. A *kereskedelmi ügyletekhez kapcsolódó késedelmes fizetések elleni fellépésről* szóló 2011. február 16-i 2011/7/EU irányelv alapján a gázszolgáltatóknak is joguk lehet más vállalkozásokkal szemben behajtási költségátalány érvényesítésére. Azonban e követelés érvényesítésének módját a tagállami jogalkotóknak kell meghatározniuk. E feladatnak az Országgyűlés látszólag eleget, amikor törvényt alkotott a behajtási költségátalány általános szabályairól. Azonban a közszolgáltatási szerződésekre számos vonatkozásban nem a kötelmi jog Polgári Törvénykönyvben lefektetett általános szabályait kell alkalmazni, hanem azokra a közszolgáltatás sajátosságaira figyelemmel speciális szabályok vonatkoznak. Ezeket a speciális szabályokat az egyes ágazati törvények határozzák meg, jelen esetben *a földgázellátásról* szóló 2008. évi XL. törvény (továbbiakban GET). A GET 38. §-a, 132. § 19. pontja és 133/A. § 8. pontja egyetemes szolgáltatás esetén előírja, hogy Kormánynak rendeletben kell szabályoznia a szerződésszegés jogkövetkezményeit, míg a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatalnak kell rendeletben meghatároznia e jogkövetkezmények mértékével és alkalmazásukkal kapcsolatos rendelkezéseket. E törvényi felhatalmazás ellenére *a földgáztörvény végrehajtásáról* szóló 19/2009. (I. 30.) Korm. rendelet GET 38. §-ra vonatkozó rendelkezése (27. §) a szerződésszegés jogkövetkezményeire lényegében nem tartalmaz szabályokat. A kormányrendelet 2. mellékletét képező egyetemes szolgáltatási szabályzat 8.3. pontja a szerződésszegés eseteinek meghatározásaként csupán az alábbiakat tartalmazza:

- a) az egyetemes szolgáltatás díját nem, vagy nem a szerződésben meghatározott határidőben fizeti meg, vagy
- b) a fentiekén kívül az üzletszabályzatban vagy a szerződésben foglalt kötelezettségét egyéb módon megszegi.

A 8.4. pont pedig a szerződésszegések jogkövetkezményei alkalmazásának részletes szabályainak meghatározását az egyetemes szolgáltató üzletszabályzatára hagyja. Feltehetően emiatt a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal a kifejezett törvényi felhatalmazás ellenére nem is szabályozta azt a tárgykört. Márpedig aligha vitatható, hogy a behajtási költségátalányra való jogosultság megnyílása is a szerződésszegés jogkövetkezménye, így az erre vonatkozó rendelkezéseket is ezekbe a végrehajtási jogszabályokban kellett volna meghatározni.

Azonban e különös jogszabályi rendelkezések hiánya ellenére sem tekinthető jogszerűnek a TIGÁZ Zrt. behajtási költségátalány általános törvényi szabályaira történő hivatkozása. Az egyetemes szolgáltató a GET. 38. § (3) bekezdése, valamint az egyetemes szolgáltatási szabályzat alapján a szerződésszegés jogkövetkezményeit a kormányrendelet keretei között az üzletszabályzatában határozza meg, továbbá a GET 36. § (1) bekezdés h) pontja szerint azt a szerződésnek is tartalmaznia kell. Ennek megfelelően a

Tigáz Zrt. Üzletszabályzatának 75-80. oldala tartalmazza is a fogyasztó szerződésszegésére vonatkozó rendelkezéseket (amikre az általános szerződési feltételekben is utalnak), azonban a behajtási költségátalányról nem rendelkezik. A 2016. évi IX. törvény alapján behajtási költségátalányt csak akkor kell fizetni, ha ezt a jogosult követeli. Mivel az Üzletszabályzat a fogyasztó szerződésszegésének jogkövetkezményeit ismertető része nem tartalmaz rendelkezést a behajtási költségátalányról (miközben a késedelmi kamatról, a kötbérről stb. rendelkezik), ezért úgy kell tekinteni, hogy a Tigáz Zrt. a behajtási költségátalány, mint a késedelmesen teljesítő adóssal szembeni lehetséges jogkövetkezmény érvényesítésének jogát nem tartotta fenn magának. Tehát a Tigáz Zrt. követelésének jogszerűtlensége a GET. 38. § (3) bekezdése alapján is megállapítható, mert szerződésszegés esetén olyan jogkövetkezményt akar alkalmazni a fogyasztóval szemben, amiről az Üzletszabályzatban nem rendelkezett.

Tovább árnyalja a képet, hogy a GET 104/A. § (3) bekezdése és 133. § 7. pontjában kapott felhatalmazása alapján *a földgáz rendszerüzemeltetők és egyetemes szolgáltatók által külön díj ellenében végezhető, valamint ingyenesen biztosítandó szolgáltatásokról* szóló 17/2013. (IV. 30.) NFM rendelet 5-8. § részletesen meghatározza, hogy a gázszolgáltató a felhasználó szerződésszegése esetén milyen díjakat számolhat fel. E díjak meghatározását a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium jól láthatóan a szolgáltató behajtási költségeire is figyelemmel állapította meg. E rendeleti szabályok az egyetemes szolgáltatásra vonatkozó olyan különös rendelkezéseknek minősülnek, amik ugyancsak megkérdőjelezik a Tigáz Zrt. behajtási költségátalány általános szabályaira vonatkozó hivatkozását, és az annak alapján érvényesített követelésének jogszerűségét.

Fentiekre figyelemmel az alábbi kérdéseket intézem Miniszter Úrhoz, mint az energiapolitikáért és a fogyasztóvédelemért felelős kormánytaghoz:

- Az Ön álláspontja szerint jogszerű-e a Tigáz Zrt. behajtási költségátalány megfizetésére vonatkozó követelése, különös tekintettel követelés érvényesítésének módjára?
- Tesz-e intézkedéseket a Tigáz Zrt. vitatott jogszerűségű eljárásának kivizsgálása érdekében?
- A jogi kiskapuk bezárása, és szolgáltatók visszaélésszerű magatartásának megakadályozása érdekében Ön is indokoltnak tartja-e *a földgáz-törvény végrehajtásáról* szóló 19/2009. (I. 30.) Korm. rendelet felülvizsgálatát, és a szerződésszegés eseteinek és jogkövetkezményeinek kormányrendeletben történő részletes meghatározását? Ha igen, kérem, tájékoztasson, hogy az energiapolitikáért felelős miniszterként mikor nyújtja be az erről szóló előterjesztést a Kormány részére?

Budapest, 2016. június 21

dr. Harangozó Tamás
MSZP